

บทความพิเศษ

เรื่อง การเขียนหนังสือ ตำราวิชาการ : เขียนอย่างไรให้ได้รับการตีพิมพ์

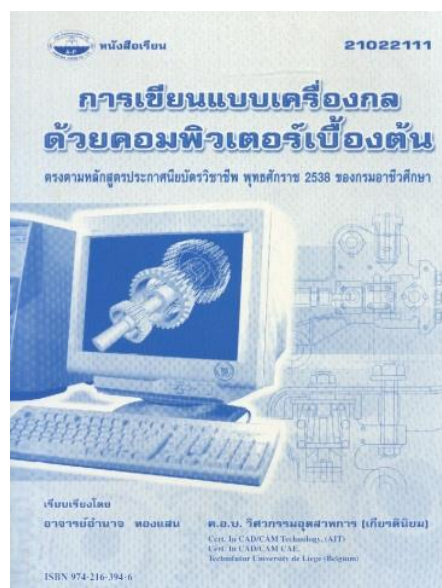

อำนาจ ทองแสน*

1. บทนำ

บทความนี้ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่าน ผอ. วรวิทย์ ศรีตระกูล ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ให้เขียนบทความวิชาการเผยแพร่ในวารสารของสถาบันฯ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ผู้เขียนจึงตั้งใจที่จะนำเสนอบทความนี้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจ โดยถ่ายทอดจากประสบการณ์ในการเขียนผลงานมาเกือบ 22 ปี ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งครู-อาจารย์ที่สนใจจะได้ทราบถึงหลักการ คุณค่าและประโยชน์ในการเขียนหนังสือ ตำราที่มีต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและการเรียนการสอน

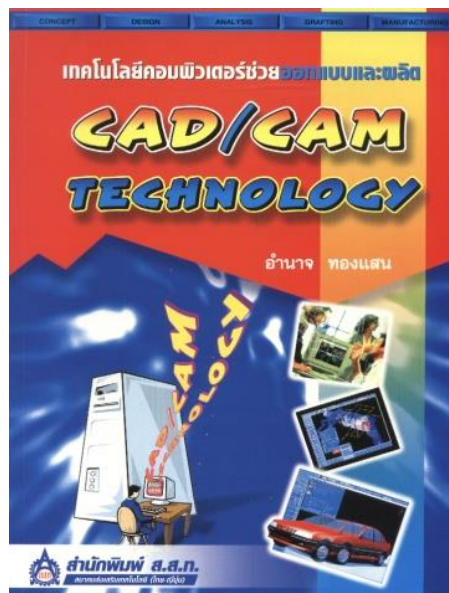
ผู้เขียนเองเคยเขียนหนังสือ ตำราครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยได้รับแรงบันดาลใจ (Inspiration) จากความต้องการที่จะมีผลงานทางวิชาการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นของตนเอง สมัยที่ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 1 ระดับ 5 จากนั้นก็ได้นำเสนอต้นฉบับเล่มแรกกับสำนักพิมพ์เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ ปรากฏว่าได้รับการตอบรับจากสำนักพิมพ์ทำให้มีกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากอดีต ถึงปัจจุบันประมาณ 40 เล่ม และก็ยังปรารถนาที่จะเขียนผลงานนี้ต่อไป โดยความตั้งใจให้ได้น้อย 50 เล่ม จึงจะหยุดเขียน ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์มีหลายสำนักฯ เช่น บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน) สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) สำนักพิมพ์เมืองไทย และสำนักพิมพ์เอมพันธ์ เป็นต้น

รูปที่ 1 หนังสือเรียนวิชาเขียนแบบเครื่องกลด้วยคอมพิวเตอร์ (เล่มแรก, 2542)

*ครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1

E-mail : ivene1journal@gmail.com

รูปที่ 2 ตำราเทคโนโลยีช่วยการออกแบบและผลิต

2. หลักการทั่วไปในการเขียนหนังสือ ตำรา

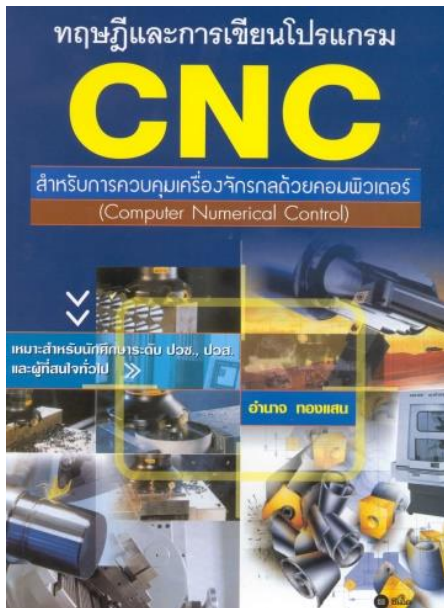
หากจะกล่าวถึงการเขียนหนังสือ ตำราทางวิชาการนั้น มีหลายท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งหลายมักจะส่ายหน้า และมองว่าเป็นเรื่องยากยิ่งที่จะเขียนให้สำเร็จได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่มีเวลาเฉพาะสอนอย่างเดียวก็แทบไม่มีเวลาเตรียมการสอนทันอยู่แล้ว เขียนแล้วจะต้องสมบูรณ์ตามหลักการเขียนหรือไม่ (ขาดความกล้า) และขาดแรงจูงใจ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุให้ครูหลายท่านไม่สามารถที่จะเอาชนะได้ จนกระทั่งบั่นทอน ไม่อยากหาความรู้ และไม่ลงมือเขียนหนังสือตำราให้สำเร็จได้ จากสภาพของครู อาจารย์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ถ้าหากท่านเพียงแต่สอนหนังสืออย่างเดียวแล้ว หวังจะประสบความสำเร็จก้าวหน้าในการประกอบสัมมาอาชีพนั้น

คงจะเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากยิ่งเพราะปัจจุบันการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการหรือขอมีและขอเลื่อนวิทยฐานะของครูแล้วแต่ผู้ติดกับผลงานทางวิชาการแทบทั้งสิ้น หนังสือ ตำราถือได้ว่าเป็นผลงานทางวิชาการอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งใช้ข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้ทุกระดับ หรือกล่าวอีกนัยคือ ตำแหน่งทางวิชาการหรือวิทยฐานะไม่อาจได้มาด้วยงานบริหารหรืองานธุรการเช่นสมัยก่อน [1]

รูปที่ 3 หนังสือเรียนวิชาการเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์

ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป ครู อาจารย์จึงต้องทำภารกิจสองประการควบคู่กันไปด้วย คือ งานสอนและการเขียนผลงานทางวิชาการ จึงจะนับได้ว่าเป็นเส้นทางสู่ความก้าวหน้าและนำมาซึ่งความสำเร็จในการประกอบสัมมาอาชีพอย่างแท้จริง [2]

รูปที่ 4 ตำราทฤษฎีและการเขียนโปรแกรม CNC

รูปที่ 5 หนังสือเรียนวิชาสัญลักษณ์และการออกแบบรอยต่องานเชื่อม

3. คุณค่าและประโยชน์ของหนังสือ ตำรา

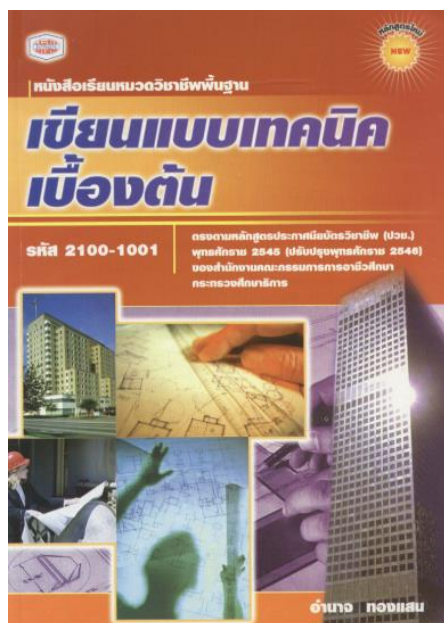
ปกติงานเขียนหนังสือ ตำราและผลงานทางวิชาการอาจถือได้ว่า เป็นงานในหน้าที่อย่างหนึ่ง ที่เหล่าบรรดาครู อาจารย์ทั้งหลาย ควรตระหนักและพึงระลึกไว้ว่า คุณค่าและเกียรติภูมิของผู้เป็นครู อาจารย์ก็คือ ความสำเร็จทางวิชาการ ซึ่งนับได้ว่าเป็นความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจของตนเอง บุคคลรอบข้างและสังคมโดยรวม [2] หากพิจารณาถึงคุณค่าและประโยชน์ของหนังสือ ตำรานั้นพอสรุปได้ดังนี้

3.1 การเขียนหนังสือ ตำราก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครู และบุคคลทางการศึกษา การเขียน หนังสือ ตำราถือได้ว่าเป็นผลงานทางวิชาการอีกชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการได้ เช่น ศาสตราจารย์ (ครูเชี่ยวชาญพิเศษ) รองศาสตราจารย์ (ครูเชี่ยวชาญ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ครูชำนาญการพิเศษ) เป็นต้น ทำให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งทางวิชาการหรือวิทยฐานะ และค่าตอบแทนรายเดือนซึ่งเป็นรายได้ทางตรง นอกจากเงินเดือนประจำ

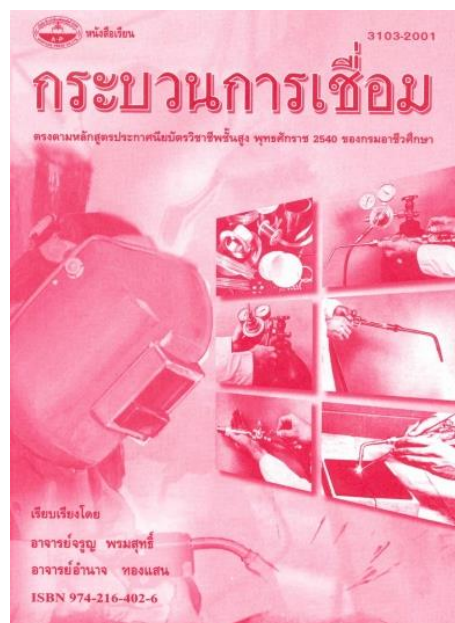
3.2 การเขียนหนังสือ ตำราหากได้รับการตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ถือได้ว่ามีคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพ มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในแวดวงวิชาการ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างรายได้ทางอ้อมให้กับผู้เขียนอีกด้วย เช่น ค่าตอบแทนการจัดพิมพ์ต้นฉบับ ค่าตอบแทนจากยอดจำหน่ายที่อนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ เป็นต้น เรียกได้ว่า “ยิงปืนนัดเดียวได้นกหลายตัวเลยทีเดียว” คือ ได้ทั้งค่าตำแหน่งทางวิชาการ ค่าตอบแทนรายเดือนและค่าลิขสิทธิ์ เป็นการสร้างอนุสาวรีย์ (Memorial) ทางวิชาการให้กับตัวเอง เพราะผลงานดังกล่าวจะปรากฏให้ลูกหลานเหลนได้ชื่นชม [3] ผাগชื่อไว้ในแผ่นดินให้ผู้คนโจษจัน เป็นต้น

3.3 การเขียนหนังสือ ตำรานับได้ว่าเป็นพันธกิจสำคัญอีกประการหนึ่งของบุคคลสายการสอนในฐานะที่หนังสือตำราเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน การสร้างองค์ความรู้ และการเผยแพร่วิทยาการให้ปรากฏในสังคม ดังนั้นหนังสือ ตำราจึงมีคุณประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อการศึกษาและการให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้สนใจทั่วไป [4]

3.4 การเขียนหนังสือ ตำราในแง่ขององค์กรหรือสถานที่ทำงาน สถานที่เคยศึกษาเล่าเรียนถือได้ว่า ท่านได้ทำเกียรติประวัติและชื่อเสียงมาสู่สถานศึกษาด้วย [2]

รูปที่ 6 หนังสือเรียนวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น

รูปที่ 7 หนังสือเรียนวิชากระบวนการเชื่อม

3.5 การเขียนหนังสือ ตำราเป็นการแสวงหาความรู้ใหม่หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการเพิ่มพูนภูมิปัญญาให้กับตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการให้วิทยาทานแก่สังคม [2]

3.6 ในทางพุทธศาสนากการเขียนหนังสือ ตำรา เป็นการให้วิทยาทานทางโลกคือ การสั่งสอนให้เกิดความรู้ความสามารถในเชิงศิลปวิทยาการ เพื่อนำไปประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตไปด้วยความสะดวก [5]

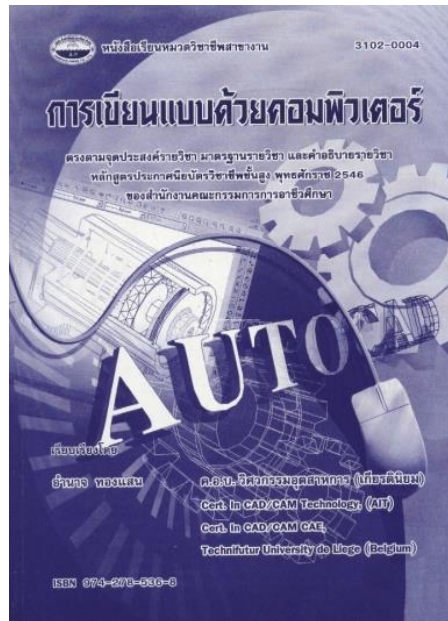
บทสรุป

ปัจจุบันอาชีพครู-อาจารย์ในสถานศึกษาเป็นอาชีพหนึ่งที่มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าได้ไม่แพ้อาชีพอื่น ๆ เพราะการเสนอขอมีหรือเลื่อนฐานะหรือตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับปัจเจกของบุคคล เป็นอาชีพที่ไม่ต้องรอให้มีตำแหน่งว่าง ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ ที่ตั้งสถานศึกษาอยู่ในเขตเมือง ชุมชน หรือชนบท ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน สำหรับผลที่ได้จากการเขียนหนังสือ ตำรานั้นย่อมมีคุณค่าและประโยชน์ต่อวงการศึกษ ต่อสังคมและตัวท่านเองไม่มากนักน้อย

อย่างไรก็ดีในการที่ท่านจะเป็นนักเขียนนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ท่านต้องเป็นนักวางแผนกล้าคิด-กล้าทำ (ผิดเป็นครู) มีความขยันหมั่นเพียรและอดทน (อธิบาท 4) ดังสุภาษิตที่ว่า “กรุงโรมไม่ได้สร้างเสร็จภายในวันเดียว” หากท่านเขียนงานวันละ 1 หน้าภายในหนึ่งปีท่านจะได้ 365 หน้า หรือ 1 เล่ม เป็นต้น อย่าลืมว่าการเขียนเกิดจากพรแสวง ไม่ใช่ พรสวรรค์งานเขียนถือได้ว่าทักษะการใช้ภาษาที่แสดงออกเพื่อการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความรู้และ

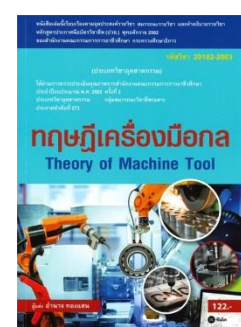
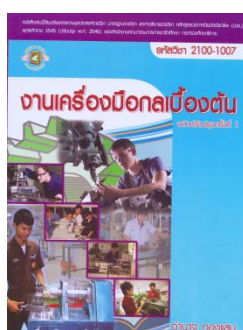
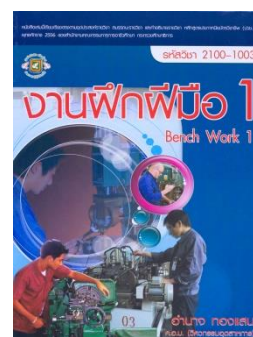
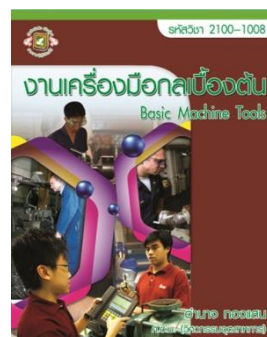
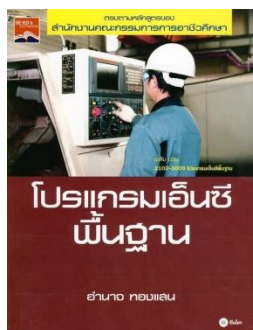
ประสบการณ์ จินตนาการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งจะเกิดผลดีหรือผลเสียนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของเนื้อหา และกลวิธีการเขียนของผู้เขียนเป็นสำคัญ [6]

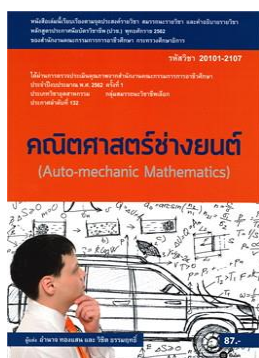
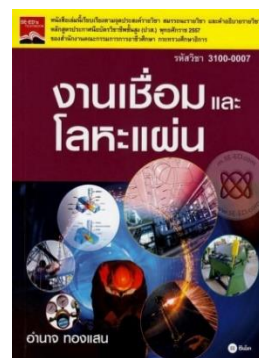
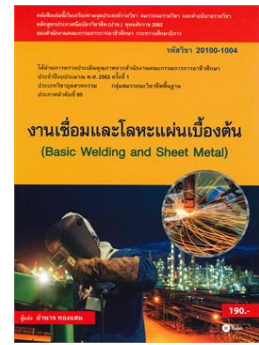
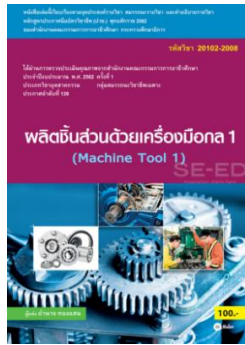
สิ่งทั้งหลายที่ได้กล่าวมานี้หวังเพียงว่าจะได้สร้างแรงบันดาลใจ และช่วยผลักดันให้ท่านเกิดความกระตือรือร้น ซึ่งมั่นใจว่าหากท่านปรารถนาที่จะเป็นนักเขียน แล้วเริ่มลงมือกระทำ ผึกหัดและเรียนรู้ ดังคำพังเพยที่กล่าวไว้ว่า “สิบรู้ไม่เท่ากับหนึ่งทำ” และขอให้ข้อคิดในเขียนโดยยึดหลัก “3ท” (ทำทันที) หากมีความตั้งใจจริง กล้าคิด กล้าเขียน และอดทนต่องานที่ทำ ถึงแม้ว่าจะต้องใช้เวลายาวนานกว่าจะสำเร็จก็ตาม ท่านก็จะประสบผลสำเร็จในการเขียนผลหนังสือ ตำราที่มีประโยชน์และคุณค่าขึ้นมาได้เช่นกัน *ฉบับหน้าผู้เขียนจะกล่าวถึงแนวทางทางการเขียนและองค์ประกอบของหนังสือ ตำราต่อไป

รูปที่ 8 หนังสือเรียนวิชาเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์

ตัวอย่างผลงานผู้เขียน (พ.ศ. 2542-2562)

บรรณานุกรม

- [1] ปรีชา ช่างขวัญเรือน. (2550). เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] สุชาติ สมประยูร และวรรณณี โสมประยูร. (2550). การเขียนหนังสือหรือตำราและบทความ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- [3] ปรีชา ทิชนพงศ์. (2535). การเขียนผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [4] ชุตินา สัจจามันท์. (2542). เทคนิคการเขียน การพิมพ์ และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [5] [http : //www.dhammajak.net](http://www.dhammajak.net), สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2563.
- [6] ราชัย อัครเวศน์, (2558). เทคนิคการเขียนหนังสือ. (สื่อประกอบการบรรยาย). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.